

Ocenianie. Baza danych

Aneta Grodecka, Zdalne nauczanie 2020

„Niegodziwe” postawy w ocenianiu (Orville Palmer)

- ▶ manifestacja bezradności w sprawach oceniania (*rezygnacja*),
- ▶ odkładanie oceniania na ostatnie zajęcia w semestrze (*zaniedbanie*),
- ▶ nadmiar sprawdzianów i testów (*nadgorliwość*),
- ▶ niespodziewane podnoszenie wymagań (*zmiana reguł gry w toku gry*),
- ▶ przecenianie własnej intuicji (*uduchowienie*)
- ▶ okazywanie uczniom swej wyższości (*tęczowy blask perfekcji*),
- ▶ **ocenianie z „efektem pozytywnej aureoli” (Tadeusz Tyszka).**

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 30 kwietnia 2007 r.

w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów
i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach
publicznych

- Ocenianie definiuje się jako sprawdzanie poziomu i stopnia opanowania umiejętności przez ucznia z odniesieniem do podstawy programowej.
- Ocenianie wewnętrzne obejmuje formułowanie wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania ocen rocznych i semestralnych.
- Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów i rodziców o wymaganiach edukacyjnych związanych z konkretnymi ocenami, sposobach sprawdzania osiągnięć i uzyskania wyższej niż przewidywana oceny rocznej (semestralnej).
- Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb ucznia, na poziomie planu wynikowego.

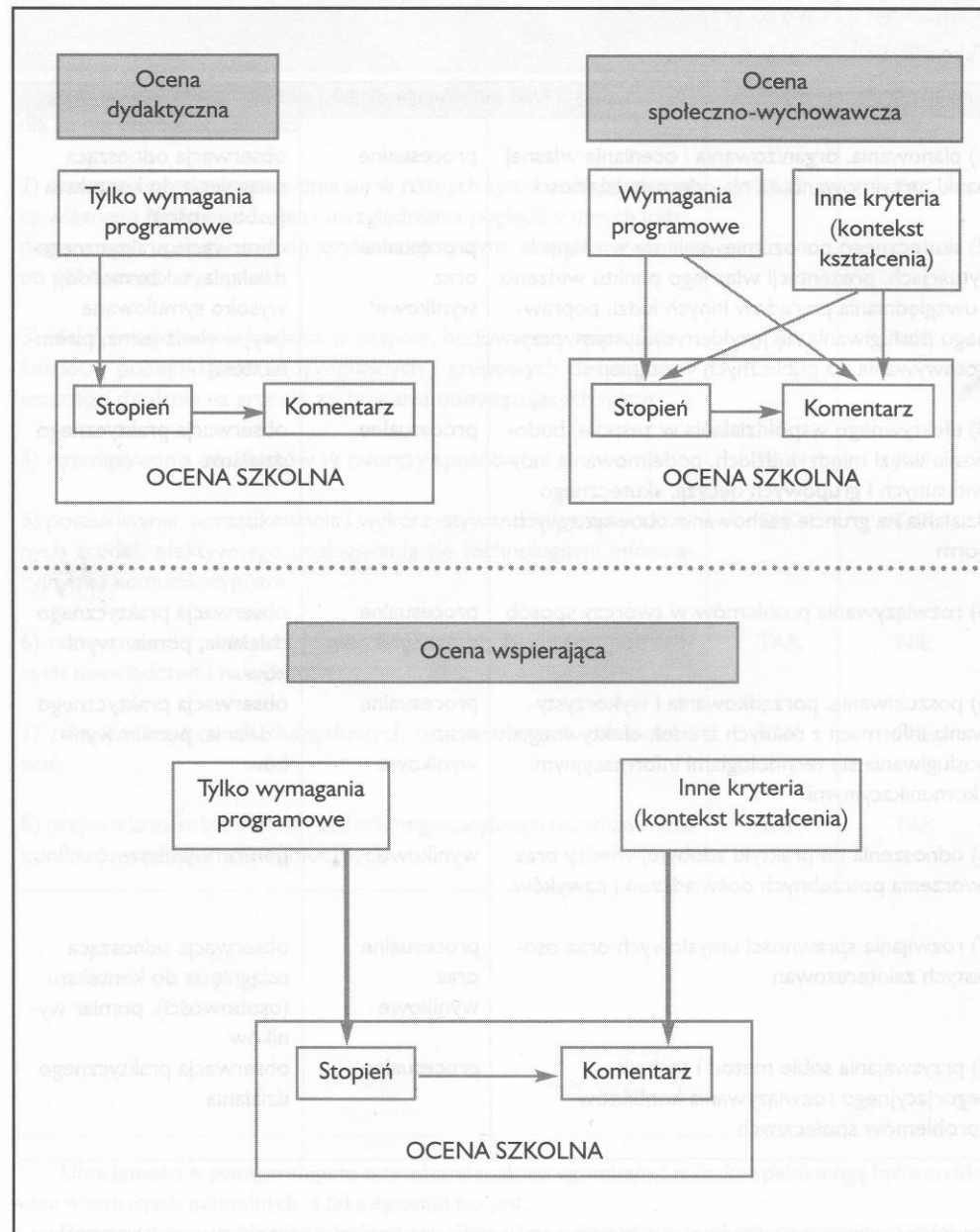
Funkcje oceny szkolnej

DIAGNOZA

WSPARCIE

* Schematy wg koncepcji Zofii Liseckiej, *Ocenianie wewnątrzszkolne a zewnętrzne – relacje międzysystemowe* (wystąpienie na VIII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Diagnostyka edukacyjna”, Katowice, 21–23 X 2002).

Umiejętności kluczowe

- 2) skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, prezentacji własnego punktu widzenia i uwzględniania poglądów innych ludzi, poprawnego posługiwania się językiem ojczystym, przygotowywania do publicznych wystąpień
- 3) efektywnego współdziałania w zespole, budowania więzi międzyludzkich, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji, skutecznego działania na gruncie zachowania obowiązujących norm
- 4) rozwiązywania problemów w twórczy sposób
- 5) poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, efektywnego posługiwania się technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi
- 6) odnoszenia do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków
- 7) rozwijania sprawności umysłowych oraz osobistych zainteresowań
- 8) przyswajania sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych

Jak mierzyć imponderabilia?

Czy wszystko w dydaktyce polonistycznej jest mierzalne?

- stopień rozwoju wrażliwości
- aktywność wyobraźni
- osobisty świat wartości
- uczestnictwo w kulturze

Sens różnicowania wymagań

Planowanie wynikowe w dydaktyce opiera się na jasno i realistycznie określonych wymaganiach programowych. Nie może to być jeden zbiór wymagań, gdyż uzdolnienia uczniów są nazbyt zróżnicowane.

B. Niemierko, *Między oceną szkolną a dydaktyką*, s. 147

FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI

WYPOWIEDZI USTNE

- a) utrwalenie poprzedniej lekcji, głos w dyskusji, wniosek interpretacyjny w toku lekcji
- b) prezentacja - przygotowana w domu
- c) interpretacja głosowa utworu lirycznego lub fragmentu prozy

FORMY PISEMNE

- a) sprawdzian kompetencji, by rozemnać stan wcześniejszej wiedzy i umiejętności uczniów
- b) sprawdzian lub kartkówka, dyktando w toku nauczania – o charakterze diagnozy, by ocenić tempo pracy, pokazać uczniom ich postępy (ewentualnie braki)
- c) sprawdzian, praca klasowa, by ocenić osiągnięcia uczniów
- d) zadanie klasowe lub domowe – rodzaj ćwiczenia redakcyjnego

Formy pisemne wymagane obecnie w szkole podstawowej

- ▶ Klasy IV-VI: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis, list, sprawozdanie (z filmu, spektaklu, wydarzenia), dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka, tekst o charakterze argumentacyjnym. Plan odtwórczy i twórczy tekstu; notatki, e-mail, SMS, scenariusz filmowy na podstawie fragmentów książki i własnych pomysłów.
- ▶ Klasy VII-VIII: plan kompozycyjny własnej wypowiedzi; recenzja, rozprawka, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, przemówienie, wywiad; streszczenie, parafraza.

Formy dłuższe (co najmniej 200 słów) są oceniane pod względem siedmiu kryteriów:

1. Realizacja tematu wypowiedzi
2. Elementy twórcze / Elementy retoryczne
3. Kompetencje literackie i kulturowe
4. Kompozycja tekstu
5. Język
6. Ortografia
7. Interpunkcja

praca o charakterze twórczym (np. opowiadanie twórcze)

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy: narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona, wydarzenia są logicznie ułożone, fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta; lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

praca o charakterze argumentacyjnym (np. rozprawka, artykuł, przemówienie)

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy: argumentacja w pracy jest wnikliwa argumenty są poparte właściwymi przykładami; argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

- Zob. szczegóły poniżej.

Oznaczanie błędów w wypracowaniu – przyjmujemy zasady z arkusza

Dodajemy oznaczenia potrzebne poloniście, typu:

- szyk – często spotykany błąd składniowy
- rzecz. (meryt.) – błąd rzeczowy

Oznaczanie błędów w wypowiedzi pisemnej

Rodzaj błędu	Graficzny sposób oznaczenia	Przykład	Literowy sposób oznaczenia
błąd językowy (fleksyjny, składniowy, leksykalny, frazeologiczny, słowotwórczy)	podkreślenie linią prostą	<i>Należy ufać <u>przyjacielom</u>.</i>	jęż.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	<i>Marek √ rowerem.</i>	jęż.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	<i>Słońce <u>gżeje</u>.</i>	ort.
błąd interpunkcyjny	znak X w miejscu brakującego znaku przestankowego lub niepoprawnej interpunkcji	<i>Obiecał X że napisze list.</i>	int.
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie słowa kołem	<i>Należy ufać <u>przyjacielom</u>.</i>	jęż./ort.
błędy logiczne	podkreślenie linią falistą	<i>Włożyłem kurtkę, <u>bo było gorąco</u>.</i>	log.
fragment nie na temat	objęcie nawiasami kwadratowymi	<i>[Fragment odbiegający od tematu.]</i>	tem.
błąd graficzny	podkreślenie dwiema liniami	<i>Słońce <u>śweci</u>.</i>	graf.

**SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA PRZYZNAWANIA PUNKTÓW –
PRACA ARGUMENTACYJNA (ROZPRAWKA, PRZEMÓWIENIE ITP.)**

REALIZACJA TEMATU WYPOWIEDZI	0-2p.
Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.	2p.
Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia - inny niż forma. W pracy występują fragmenty niedotyczące problemu wskazanego w poleceniu.	1p.
Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).	0p.
ELEMENTY RETORYCZNE	0-5p.
Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1p.	0p.
Podjęta próba argumentowania. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.	1p.
Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.	2p.
Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.	3p.
Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.	4p.
Pogłębiona argumentacja. Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.	5p.
KOMPETENCJE LITERACKIE I KULTUROWE	0-2p.
Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.	2p.
Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.	1p.

KOMPOZYCJA TEKSTU		0-2p.			
Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi. ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.		2p.			
Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 2-3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.		1p.			
STYL		0-2p.			
Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.		2p.			
Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.		1p.			
JEZYK		0-4p.			
Szeroki zakres środków językowych, tzn. zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu:	0-2 bł. jęz.	3-4 bł. jęz.	5-6 bł. jęz.	7-9bł. jęz.	
	4p.	3p.	2p.	1p.	
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	0-2 bł. jęz.	3-4	5-6	7-9	
	3p.	2p.	1p.	0p.	
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	0-2 bł. jęz.	3-4	5-6	7-9	
	2p.	1p.	0p.	0p.	
ORTOGRAFIA		0-2p			
Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.		2p.			
2-3 błędy ortograficzne.		1p			
INTERPUNKCJA		0-1p			
Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.		1p.			